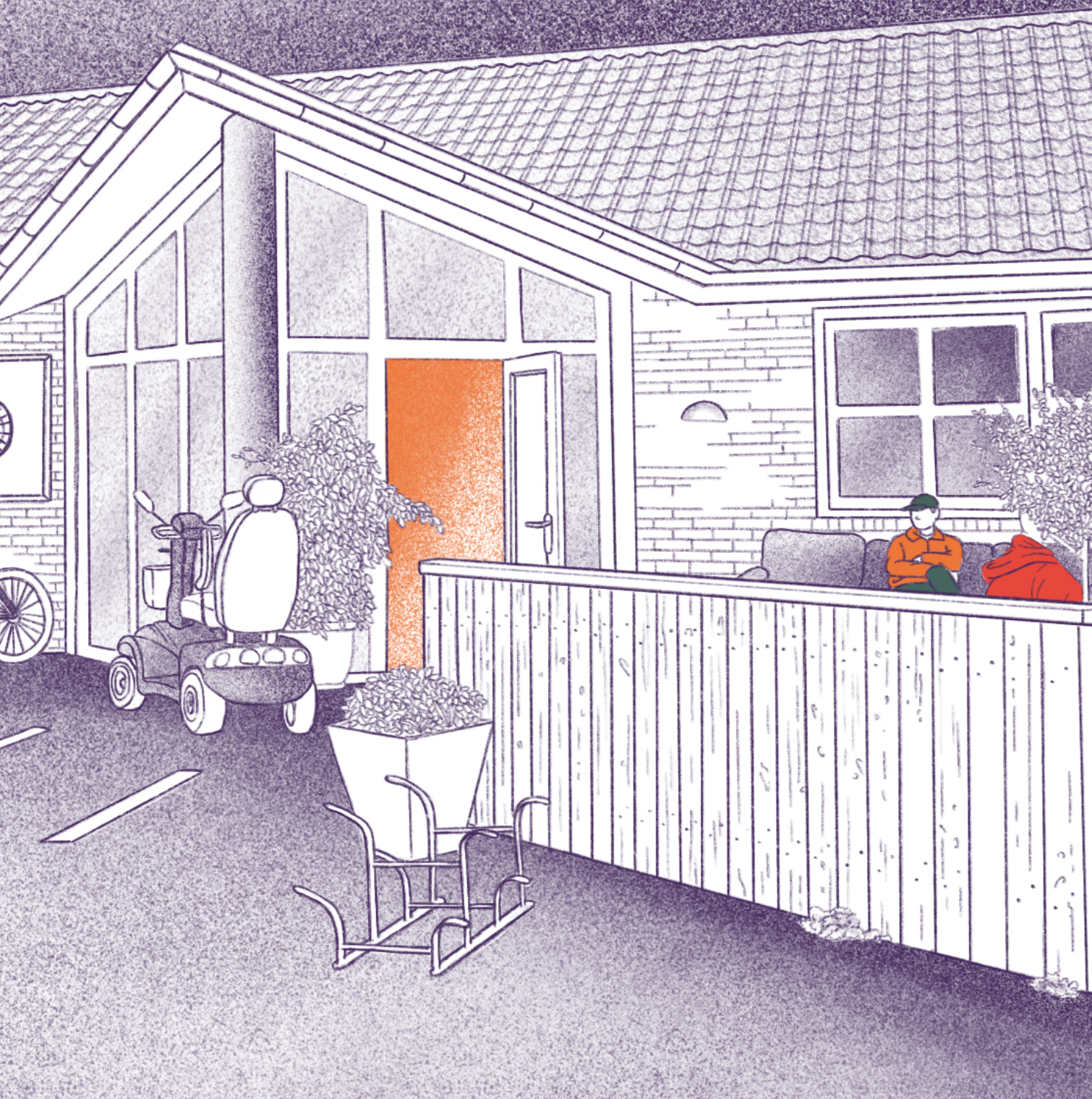

KIRKENS KORSHÆR
SØNDERBORG

FORTÆLLINGER FRA HJEMLØSE

A hand is shown pouring coffee from a silver thermal carafe into a white cup. The carafe has a black handle and a black lid with a spout. The background is blurred, suggesting an indoor setting like a cafe or office.

TITEL

Kirkens Korshær - Sønderborg

TEKST

Vivi Ravnskjær Terp og Lea Lyngø

ILLUSTRATIONER OG LAYOUT

Stinna Hougaard Vinther

FOTOS

Theresa Lassen

UDGIVET

2021

LAD ANSVARET KOMME TIL SYNE

”De ser os som mennesker her,” sagde en beboer til konsulent fra Socialtilsynet, som var på besøg på herberget. Kommentaren kom efter lidt omtanke som svar på konsulentens spørgsmål om, hvad det bedste var ved at være på herberget. Og den har siddet i mig siden. Tankevækkende var det, at det var det, der havde størst betydning for ham. Trist måske også. At det ikke var en selvfølge, men noget ret særligt. At det var ret særligt for ham at blive set som det menneske, han er.

Hvorfor var det ikke en selvfølge, men noget ret særligt?

Kirkens Korshærs arbejde hviler på det kristne menneskesyn, at ethvert menneske er enestående og værdifuldt i sig selv. Vi tager udgangspunkt i værdierne omsorg, nærvær og respekt. Vi vil værne om vores medmennesker ved at give basal hjælp og ved at protestere mod nedgøring og overgreb. At have eksistens afhænger af at blive set - og behandlet - som et medmenneske. At komme til syne som et menneske.

Der er skrevet mange gode rapporter om evidens, metoder og anbefalinger. Vi har meget vigtig viden om hjemløse mennesker – kompleksiteten, årsagerne og vejene ud af hjemløshed. Vi ved en hel masse om, at den helhedsorienterede tilgang Housing First virker. At boligen er en basal menneskeret. At gode samarbejder på tværs af aktører og myndigheder er nødvendige, men først og fremmest at respekt, empati og medmenneskelighed er de afgørende faktorer for at hjælpe mennesker ud af hjemløshed. Det har vi i Kirkens Korshær Sønderborg arbejdet med gennem flere år i samarbejde med Socialstyrelsen og Sønderborg Kommune.

I denne rapport, har det været vigtigt for os her i Kirkens Korshær Sønderborg, at det er mennesker, der kommer til syne.

” De ser os som mennesker her

At de hjemløse mennesker, der i kortere og længere perioder tager ophold på Herberget Alberta, G6 og Huset Alma fremstår med deres levede liv. Håb. Ønsker. Drømme.

De drømme, der bristede, og de, der stadig lever. Intet er værre end at være usynlig. Ikke at eksistere i relation til hinanden. Mennesket er skabt til fællesskab – til at være i relationer, være synlige for hinanden. Og selvom hjemløse mennesker kan synes synlige for os i gadebilledet, så er det alligevel ofte kun konturerne, vi ser. Det er ønsket, at denne rapport vil bidrage til at fylde konturerne ud. At lade menneskene komme til syne.

VIVI RAVNSKJÆR TERP

FORSTANDER
I KIRKENS KORSHÆR
SØNDERBORG

KIRKENS KORSHÆR SOM ORGANISATION

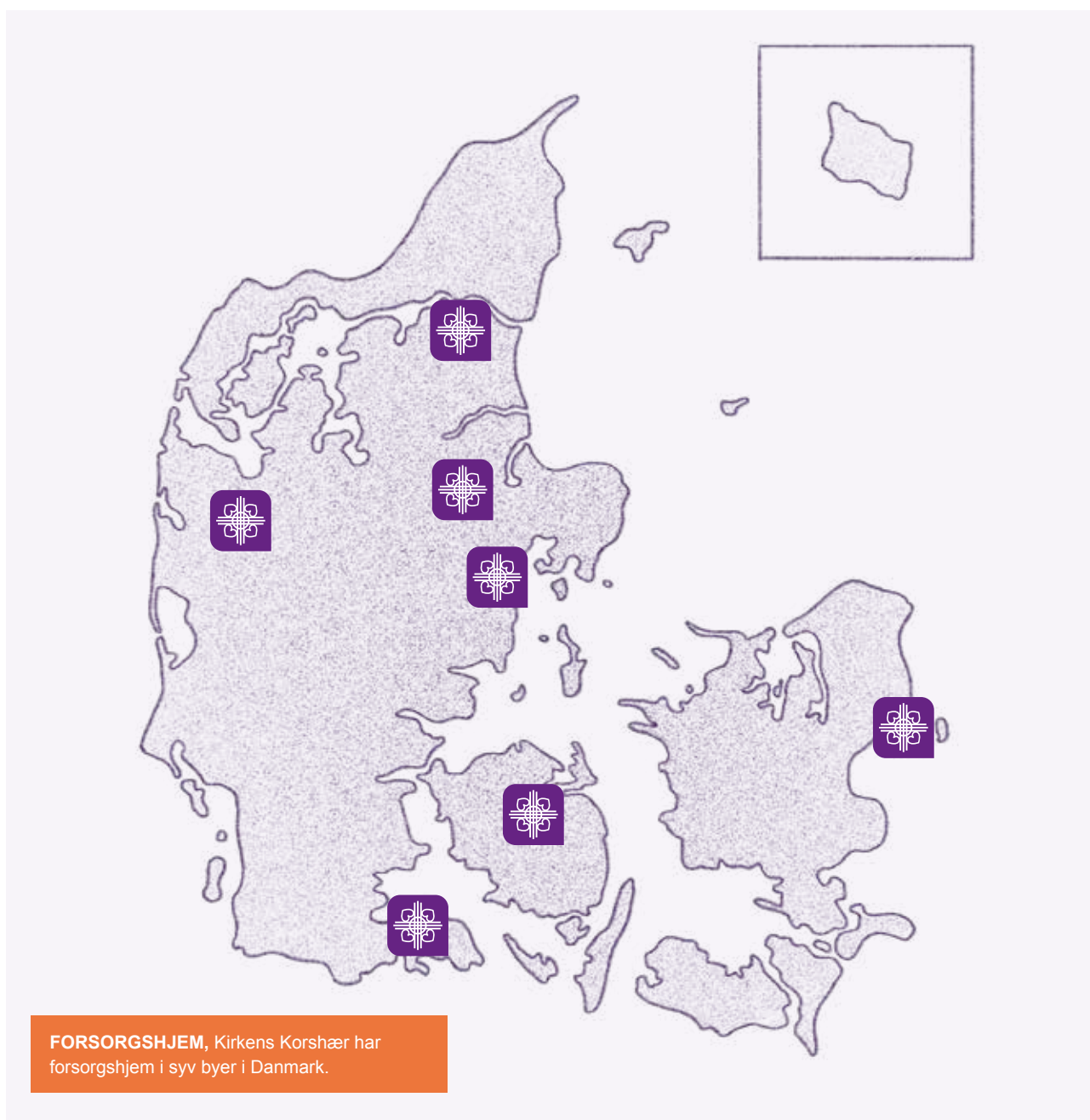
Kirkens Korshær er en landsdækkende organisation med hovedkontor på Nikolaj Plads i København. Vi er en frivillig, social og folkekirkelig hjælpeorganisation, der hjælper socialt udstødte og nødstedte mennesker i Danmark – særligt mennesker med liv præget af ensomhed, hjemløshed, psykisk sygdom og misbrug.

Siden oprettelsen i 1912 har vores tiltag ændret sig i takt med samfundet, og vi arbejder der, hvor nøden er størst.

Kirkens Korshær består af omkring 450 ansatte og 9000 frivillige medarbejdere. Arbejdet drives for midler fra indsamlinger og vores 240 genbrugsbutikker samt støtte fra stat og kommuner.

Kirkens Korshær har 38 varrestuer rundt omkring i landet, og dertil en række forsorgshjem i 7 byer.

Tre af disse forsorgshjem ligger i Sønderborg: Herberget Alberta, Herberget G6 og Huset Alma.

FORSORGSJEM, Kirkens Korshær har forsorgshjem i syv byer i Danmark.

HERBERGET ALBERTA

- 9 værelser
- Bruges til: a) ophold, b) midlertidigt ophold, c) efterforsorg efter CTI-metoden

Herberget Alberta tilbyder midlertidigt ophold til personer, der ikke har eller ikke kan opholde sig i egen bolig, og som derfor har behov for botilbud og tilbud om aktiverende støtte, omsorg og evt. efterfølgende hjælp.

Alberta er det mest rummelige botilbud ved Kirkens Korshær Sønderborg, og der er derfor også plads til mennesker med forbrug af rusmidler. Det endelige mål er, at beboeren bliver i stand til at flytte i egen bolig eller botilbud og leve en selvhjulpne tilværelse. Der udarbejdes derfor inden for de tre første uger af opholdet en opholdsplan med konkrete mål.

HUSET ALMA

- 8 værelser
- Bruges til: a) ophold, b) midlertidigt ophold, c) efterforsorg efter CTI-metoden

Huset Alma tilbyder ophold til 18-35 årige med let eller ingen misbrug og et ønske om forandring. Alma blev oprettet i 2018, da Kirkens Korshær Sønderborg oplevede et voksende behov for et forsorgshjem rettet mod unge. Forbrug af rusmidler tolereres i mindre grad i Huset Alma end på Alberta, og unge kan derfor henvises til Alberta fremfor Alma hvis nødvendigt. Alma bliver dog brugt i høj grad og har stort set fuld belægning, ligesom Alberta, året rundt.

ALBERTA JENSEN

Herberget Alberta er opkaldt efter Alberta Jensen, som viede sit liv til arbejdet for udsatte. I mere end 50 år – helt ulønnet – kæmpede hun for gode forhold for vores brugere. Alberta begyndte som frivillig i Kirkens Korshær i 1935 og allerede to år efter, blev hun leder af organisationens gren i Sønderborg. Ved sin død i 1987 havde hun testamenteret sin formue til Kirkens Korshær. Arven gjorde det muligt at købe den grund og det hus på Vøl-Bogade, som den dag i dag er hjem for Herberget Alberta.

INDGANGEN, Herberget Alberta i Sønderborg.
Foto: Theresa Lassen

HERBERGET G6

- 4 værelser i en delt lejlighed på 101 kvm
- Bruges udelukkende til midlertidigt ophold

G6 bruges primært til beboere fra Herberget Alberta, der kan få gavn af en overgang, inden de forlader herberget. Ophold på G6 kræver mere selvstændighed, og beboerne her køber selv ind og laver mad. Ved aftale med varimestuen kan der dog arrangeres tre måltider om dagen. G6 stiller på den måde lidt flere krav til dets beboere – her er formålet ligeledes at få beboere i egen bolig efterfølgende.

FÆLLES FOR ALBERTA, G6 OG ALMA

- Beboere skal opholde sig på forsorghjemmet for at være indskrevet. Hvis de ikke bruger værelset, udskrives de.
- Beboere skal være aktivt boligsøgende under deres ophold.
- Nye beboere skriver under på husets regler (ABC), når de flytter ind.
- Med udgangspunkt i en udredning af beboerens behov og ønsker, besluttet hvilke tilbud og ydelser den enkelte skal modtage (i samarbejde med den pågældende kommune og de muligheder, der her er til rådighed).

Kirkens Korshær i Sønderborg arbejder ud fra Housing First tilgangen, der er en helhedsorienteret tilgang til hjemløshed og samarbejder tæt med Sønderborg Kommune herom sammen med Socialstyrelsen. Forsorghjemmene fungerer under Servicelovens § 110. Kirkens Korshær er en selvstændig organisation, som samarbejder med mange forskellige partnere, såsom kommuner, staten og andre organisationer. Der tilbydes socialpædagogisk støtte til alle beboere under deres ophold til bl.a. personlig pleje, indkøb, rengøring og andre daglige opgaver, administration (formelle og økonomiske opgaver), medicinbehandling og kontakt/samvær (omgang og kontakt til andre).

SERVICELOVEN § 110

“Kommunalbestyrelsen skal tilbyde midlertidigt ophold i boformer til personer med særlige sociale problemer, som ikke har eller ikke kan opholde sig i egen bolig, og som har behov for botilbud og for tilbud om aktiverende støtte, omsorg og efterfølgende hjælp.”

Under deres ophold henvises beboere selvfølgelig også til at benytte sig af det sociale arbejde Kirkens Korshær Sønderborgs ellers udfører såsom gældsrådgivning, varimestue, værested for børnefamilier, genbrugsbutikker, socialt arbejde på gadeplan, julehjælp og hjælp til kommunikation med kommune eller retsvæsen.

CRITICAL TIME INTERVENTION (CTI)

Critical Time Intervention (også kaldet CTI) er en tværfaglig, tidsbegrænset metode indenfor socialt arbejde. Metoden benyttes til at støtte borgere, der befinder sig i kritiske overgangsfaser, og bruges i forbindelse med adskillige grupper af socialt udsatte, bl.a. kvinder i overgangen mellem kvindekrisecenter og egen bolig, borgere, der udskrives fra psykiatrien og hjemløse, der flytter i egen bolig. Et CTI-forløb har 3 faser og varer som regel 9 måneder. Henover forløbet overdrages mere ansvar og flere opgaver gradvist til borgeren, og intensiteten af den faciliterende organisation eller kommunes indsats dæmpes, i takt med at borgeren bliver mere selvstændig.

CTI-forløb kan tilbydes i forbindelse med ophold på et af herbergerne, til personer, der kan have gavn af ekstra støtte i overgangen fra herberg til eget hjem. Ikke alle beboere på vores forsorghjem flytter ind i eget hjem efter deres ophold, og ikke alle, der gør, har behov for eller lyst til at tage del af et CTI-forløb. CTI-forløb faciliteres som en del af § 110 som efterforsorg. Når CTI-forløb ikke skønnes at være fornøden støtte, kan beboer i samarbejde med kommune i stedet visiteres til ICM-forløb eller § 85 støtte. ICM (Intensive Case Management) er et koordineret støtteforløb, der ikke er tidsbegrænset men derimod kontinuerligt. ICM kan foregå gennem paragraf 110 gennem en boform eller paragraf 85 i eget hjem, ligesom CTI.

ANSATTE

På vores herberger lægger vi ud over vores menneskesyn, værdier og omsorg stor vægt på den faglige funderethed. Vi har et tværfagligt miljø, hvor det socialpædagogiske, - socialfaglige og sundhedsfaglige spiller tæt sammen. Vi har primært ansat socialpædagoger, socialrådgivere og sygeplejersker og arbejder fælles ud fra Housing First. Alle medarbejdere har eller tilbydes terapeutisk efteruddannelse

Her ses et udpluk af vores medarbejdere.

Cathrine
Socialpædagog, CTI-medarbejder

Jesper
Socialpædagog

Anders
Lærer

Tina
Socialrådgiver

Marianne
Sygeplejerske

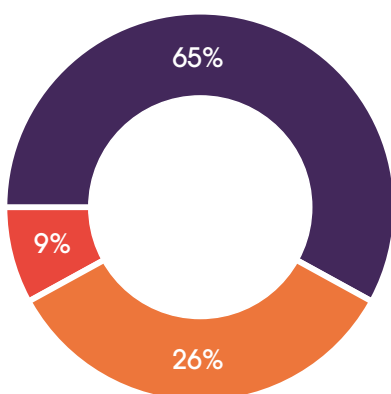

KONTORET, Her sidder de fleste af Kirkens Korshær Sønderborgs medarbejdere sammen under samme tag som Alberta og varmestuen.
Foto: Theresa Lassen

STATISTIK

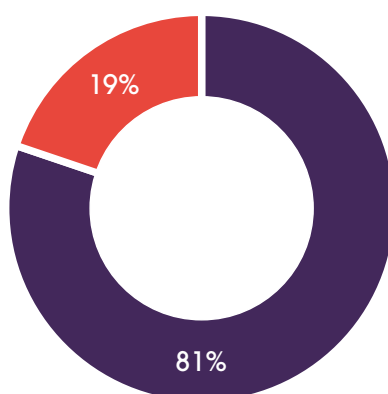
Statistikken i denne rapport er skabt på baggrund af data om alle beboere, der har været indskrevet på Kirkens Korshær Sønderborgs tre forsorghjem i perioden fra 2018 til 2020. Alma blev oprettet midt i 2018, da vi så et behov for mere plads på forsorghjem til unge hjemløse. Vi oplever at hjemløshed blandt unge har været stigende i de seneste år, og desværre stadig er det. Grundet den nylige oprettelse af Alma, viser tallene her dog ikke fyldestgørende, den store rolle Alma spiller i Kirkens Korshær Sønderborgs arbejde.

FORDELING AF BEBOERE I DE TRE FORSORGSHJEM

- ALBERTA
- ALMA
- G6

FORDELING AF KØN PÅ HERBERGENE

- MÆND
- KVINDER

83%
har misbrug

77%
har forbindelse
til psykiatrien

61%
har misbrug

84%
har forbindelse
til psykiatrien

MISBRUG, HISTORIK MED PSYKIATRIEN OG DOBBELTDIAGNOSER

Blandt vores beboere er der en markant tilstedeværelse af misbrug, historik med psykiatrien og dobbeltdiagnoser bestående af begge slags udfordringer. Hjemløshed eksisterer ofte i et net af sociale udfordringer, men de tre kategorier vi har fremhævet her, er nogle af de mest hyppige – og nogle vi kan sætte tal på. Tusind faktorer spiller selvfølgelig ind i det at blive hjemløs, og vi møder enormt mange forskellige livssituationer hver dag. I denne statistik

har vi defineret misbrug ved både aktivt eller inaktivt misbrug, og historik med psykiatrien ved alle stillede diagnoser eller udtalt mistanke om en psykiatrisk diagnose, som beboeren selv anerkender. Dobeltdiagnoser kategoriseres som tilstedeværelsen af både et misbrug og en psykisk lidelse. Kategoriseringen er baseret på en individuel vurdering af hver enkelte hjemløs, vi har haft ved os de seneste par år.

79%

HAR MISBRUG

79%

HAR FORBINDELSE
TIL PSYKIATRIEN

58%

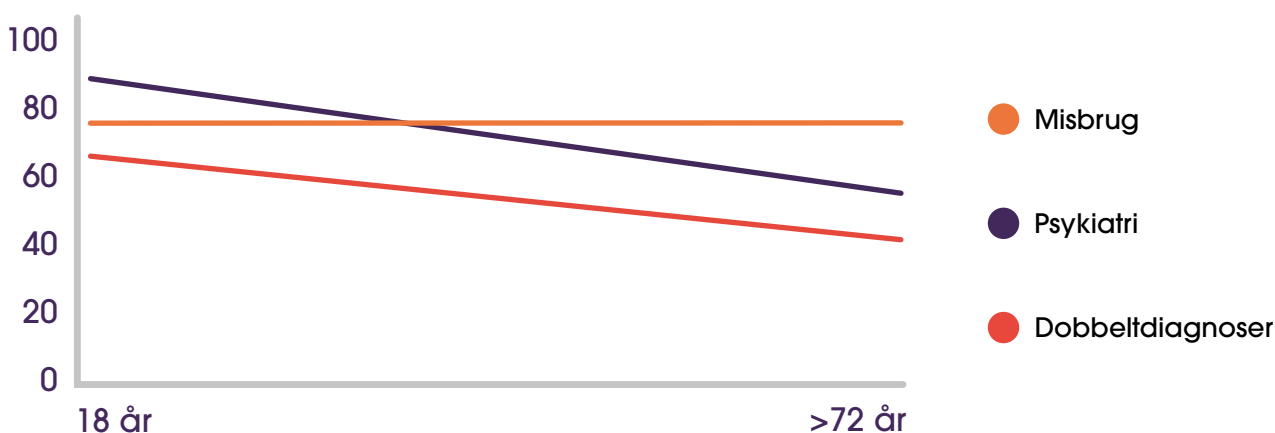
HAR DOBBELT-
DIAGNOSER

TENDENSER OG UDVIKLING

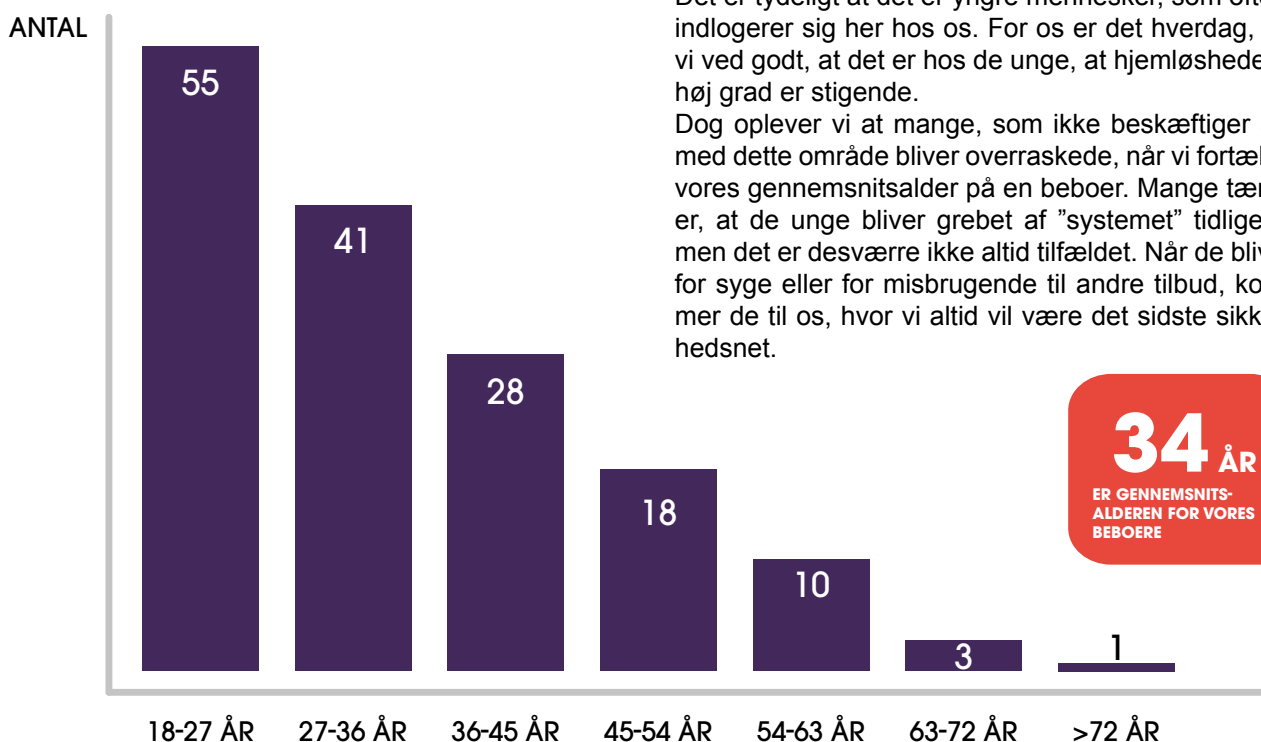
Ser man på tilstedeværelsen af de tre kategorier – misbrug, historik med psykiatrien og dobbeltdiagnoser – hos beboere jævnfør deres alder, kan man se tendenser. I tendenslinjen herunder, har vi sammenlignet den procentvise tilstedeværelse af misbrug, historik med psykiatrien og dobbeltdiagnoser på hvert alderstrin fra vores yngste beboere på 18 år til den ældste på 72 år. Ved brug af en tendenslinje, viser sig her et par interessante tendenser.

Tendenslinjen for misbrug lægger sig relativt fladt med en jævn fordeling hen over aldersspændet. Historik med psykiatrien ses derimod i en noget højere grad hos de unge beboere end hos de ældre. Dette kunne tyde på, at psykisk sygdom er mere udbredt blandt unge hjemløse, men kunne også belyse, at der er et højere kendskab til, eller diagnosticering af, psykiske lidelser blandt unge end ældre.

PROCENTFORDELING FOR DOBBELTDIAGNOSER

BEBOERNES ALDER

Det er tydeligt at det er yngre mennesker, som oftest indloger sig her hos os. For os er det hverdag, for vi ved godt, at det er hos de unge, at hjemløsheden i høj grad er stigende.

Dog oplever vi at mange, som ikke beskæftiger sig med dette område bliver overraskede, når vi fortæller vores gennemsnitsalder på en beboer. Mange tænker, at de unge bliver grebet af "systemet" tidligere, men det er desværre ikke altid tilfældet. Når de bliver for syge eller for misbrugende til andre tilbud, kommer de til os, hvor vi altid vil være det sidste sikkerhedsnet.

HENNING

AF **LEA LYNGØ** ILLUSTRATION **STINNA HOUGAARD VINTHER**

Henning er lige flyttet ind på Herberget Alberta. Han har været her en uges tid nu og er stadig ved at falde til. Hennings far er for nyligt død, og begravelsen, som Henning har stået med ansvaret for, har kostet ham dyrt. Flere i personalet kender allerede Henning, da han har kommet meget i varimestuen, der ligger i samme bygning som Alberta. Han er en ældre herre, og det virker til, at hans omgangskreds, både venner og familie, er skrumpet ind de seneste år. I varimestuen er Henning snaksalig og sprælsk – han har for eksempel fejret sin "25"-års fødselsdag her et utal af gange, og det er ikke sjældent, at han storslået giver en omgang til alle i stuen. Omgangen består af kaffe og heldigvis allerede på huset.

Det har altid været personalets opfattelse, at Henning kom i varimestuen næsten udelukkende for selskabets skyld, da han tit fortæller detaljerede historier om sine præstationer i sit tidligere arbejdsliv og sit finansielle overskud dengang. Henning har altid givet klart udtryk for at have en mere end stabil økonomi, og selvom nogle af historierne om hans store karriereliv er mere farverige end troværdige, fortæller han med sådan en nuance og overbevisning, at man ikke kan benægte, at der ligger erfaring bag hans ord.

Da han har været på Alberta i nogle dage, lægger personalet dog mærke til en del udsving i hans historier. Han bruger halvdelen af en onsdag eftermiddag på at vente et forretningsopkald fra Donald Trump, der vil have hans råd i forhold til planlægning af protokoller af IT-sikkerhed mod Putins Rusland. Selvom Henning med et væld af detaljer – og informationer, der ifølge Google er korrekte – beskriver sin ekspertise på området, virker historien mere farverig, end den gør troværdig. Jo flere gange, han fortæller om sin relation til Trump, jo flere udsving får historien desuden. Én gang mødtes de første gang i Oslo, en anden gang i Esbjerg.

Det er heller ikke kun Hennings historier, der oplever udsving, det er også hans humør. Lige så livlig og snaksalig han er i varimestuen, lige så mut og stille kan han være på Alberta. Et par gange er han blevet fundet siddende alene i et lokale – i køkkenet, på gangen og i cykelskuret – mumlende for sig selv uden umiddelbart andet for. Når han er blevet spurgt, har han hver gang svaret, at han "koncentrerer" sig. Men det er lidt uklart, hvad det er han laver, der kræver al den koncentration...

Henning har intet misbrug og ingen umiddelbare diagnoser. Efter et par dage står det dog klart for de ansatte på Alberta, at Henning har brug for en form for hjælp, der spænder ud over, hvad han selv oplyser som sine behov ved ankomsten til Alberta i forbindelse med de økonomiske kår efter farens begravelse. Andre beboere fortæller, at siden han flyttede ind, har Henning gået rundt og spurgt, om han må låne penge af folk, da han har nogle gamle lån, der skal afbetales på. Det bliver aftalt, at han ikke skal gå og bede de andre beboere om at låne ham penge, da det er forstyrrende. Selvom Henning accepterer aftalen, giver han også udtryk for at være utilfreds.

Sine første aftener på Alberta har Henning brugt på at sidde på værelset med sin computer. Han mailer med ghanesiske prinsesser, som han har skrevet med i årevis, siger han. Især én af prinsesserne er han tæt med, og den computer hun sender mails til ham fra, er ved at gå i stykker. Han vil gerne hjælpe hende med at få den repareret (ligesom han betaler hendes internetforbrug og til tider en regning eller to), men hans konto er tom. Donald Trump har lovet at sende et forskud på en betaling til ham, og Henning venter på pengene. Det er første gang, han skal modtage penge fra Trump, og han er sikker på, at betalingen er stor. Det glæder han sig til.

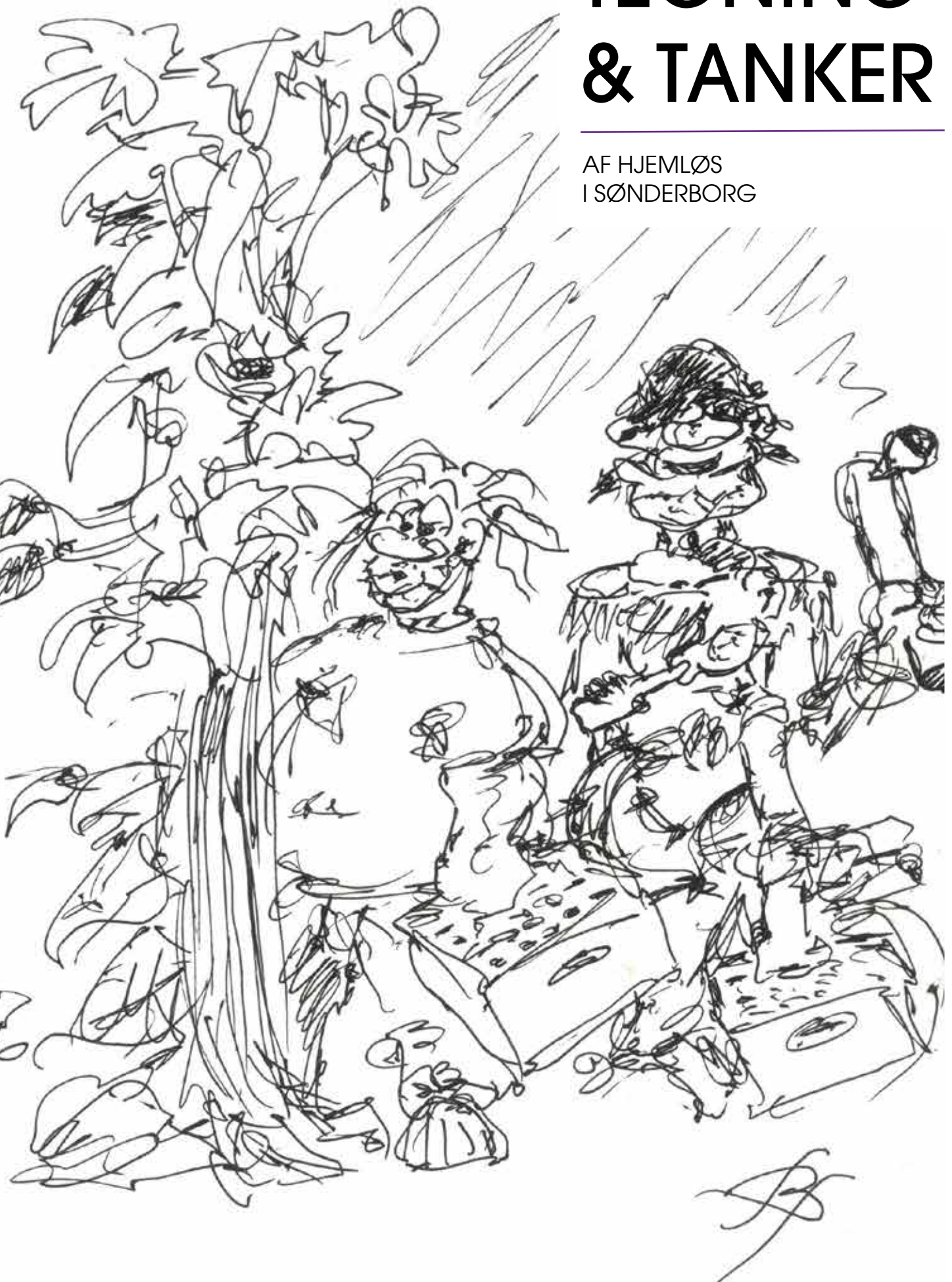

UNDSKYLD, MÅ
EN STAKKELS HJEM-
LØS, IKKE LIGE
FÅ LOV TIL AT
CRASHE HER?

TEGNING & TANKER

AF HJEMPLØS
I SØNDERBORG

PERSONHISTORIE

SARA

AF **LEA LYNØ** ILLUSTRATION **STINNA HOUGAARD VINTHER**

Sara flyttede ind på Huset Alma for 6 uger siden. Hun er 27 år gammel og ankom til Sønderborg med sin hund, Bobby, og kæresten, Simon. De boede sammen i et halvt år i Nordborg, i en lejlighed, der viste sig at være for dyr for dem. Lidt pludseligt var de derfor nødt til at flytte ud. Først var der ledige sofaer hos venner og familie, men efterhånden blev mulighederne færre. Da de sammen ankom til Kirkens Korshær, var de enige om, at det ville være en god ide for dem at bo hver for sig for en tid, og Sara flyttede derfor ind på Huset Alma, mens Simon fik en plads på Alberta.

I Nordborg gik det ikke altid lige godt med at bo sammen. De skændtes tit - om penge og daglige gøremål - skænderier, der tit blev lidt mere voldsomme end hvad Sara er stolt af at indrømme. Især når både hende og Simon havde fået lidt at drikke eller været til fest. De havde en "alt eller intet" dynamik, forklarede hun tit.

Sara vil gerne bruge sin solo tid på Alma til at få mere styr på sine tanker omkring deres forhold. På Alma har hun et værelse med udsigt over gaden. Hun er glad for alt det lys, det store vindue lukker ind, og det er en af de ting, hun ønsker sig i sin næste bolig. Store vinduer og masser af lys. Måske tæt på skoven, eller en strand endda, hvor hun kan gå lange ture med Bobby.

I løbet af ugen er der altid adskillige møder, Pernille skal til. Tit er det et møde ved kommunen, en opdatering af hendes status på jobcentret eller en justering af hendes medicin. Tit skal Bobby til dyrlæge, eller hun selv til egen læge. De aftaler, hun har om morgenen, kan have tendens til at glippe, og hun indrømmer gerne, at det er med vekslende succes, at hun overholder sine aftaler. Derfor har hun har sagt til de ansatte på Alma, at de gerne må minde hende på, at hun skal stå op, når de går den tidlige morgenrunde.

Efter en måneds tid her, kom hun dog i en konflikt med personalet, fordi hun nægtede at søge kælderlejligheder. Konflikten blev redt ud, men hun vil stadig ikke bo i en kælder, eller en mørk lejlighed, hvor man hverken ved om det er nat eller dag, når man vågner. Hun mener ikke, at det er godt til hende.

Desværre har Sara dog heller ikke den luksus, at hun kan ikke vente på det perfekte match i en bolig eller den rigtige mavefornemmelse. Og selvom det er rart at have sit eget værelse på Alma lige nu, glæder hun sig også til at komme videre. Noget, der er hendes eget. Men der er altså noget ved bælgmørke kælderværelser, der gør det ekstra svært at komme op om morgenen...

Sara er ellers rigtig glad for personalet på Alma og er især blevet tæt med et par af de kvinder, der oftest er på dagvag.

Udover hjælp til bolig- og jobsøgning og den slags, har de sammen fået sig nogle gode snakke om stort og småt. De er søde og især gode at snakke med omkring Simon. Selvom Simon og Sara nu bor hver for sig, ser de stadig meget til hinanden. De må ikke sove sammen, hverken på Alma eller Alberta, og den regel er selvfølgelig lidt udfordrende. Simon har været højlydt træt af den og flere gange hidsigt erklæret, at han ikke kan undvære Sara så meget, som han gør. Selvom hun klart er enig, er det nu også dejligt at have sit eget sted. Især når de engang imellem har en nedtur.

Når de besøger hinanden, kan Sara bedst lide stemningen på Alma – hun synes til tider, at der er for meget gang i den på Alberta, og er urolig for de andre beboere, som Simon hænger ud med. Eller, mere ærligt, de stoffer der florerer imellem dem. Sara ryger lidt hash, men har ikke noget problem med det, og kun til fest en gang imellem tager hun andre stoffer. De næste par dage efter sådan en fest, føler hun sig nedtrykt og dårlig, og det er ikke noget, hun har lyst til at gøre mere af. Selvom Simon har et lidt anderledes forhold til stoffer, er hun stolt af, at de kan være sammen trods deres forskelligheder.

Sara ved stadig ikke, om hende og Simon skal flytte sammen ud af herberget. På den ene side er de ikke altid lige gode til at bo sammen, og på den anden side er husleje godt nok meget billigere, når man er et par... Hun snakker med et par af de ekstra søde i personalet om sine overvejelser og de problemer hende og Simon har. De kender ham jo nu – ligesom de kender hende. Hun har dog også set, at flere af de ansatte kvinder snakker meget med Simon, både på Alberta og nede i varmestuen, hvor de tit hygger sig med de andre. De snakker jo nok mest bare praktiske eller almindelige ting, ligesom med de andre beboere, men Pernille bekræfter sig alligevel. Hvad taler de med ham om, når de er alene? Fortæller de Simon, at han ikke skal bo med hende? Fortæller de ham, at han skal gå fra hende? Vil de måske selv være sammen med Simon?

Alle tanker om alting er overvældende, og hun overvejer, om hun måske skal snakke med psykiateren igen om sin medicin. Måske skal hun have mere. Eller noget andet. Måske er paranoia en bivirkning af en af de piller, hun allerede får. Måske overtænker hun det. Måske skulle hun spørge sine forældre, om hun måtte flytte derhen for en tid og sige farvel til sit værelse på Alma. Måske ville det være en dårlig ide. Der er sjældent ro på derhjemme, med lidt misbrug og rod i hendes forældres hverdag. De kommer alle tit op at skændes. Men måske kunne det være bedre der?

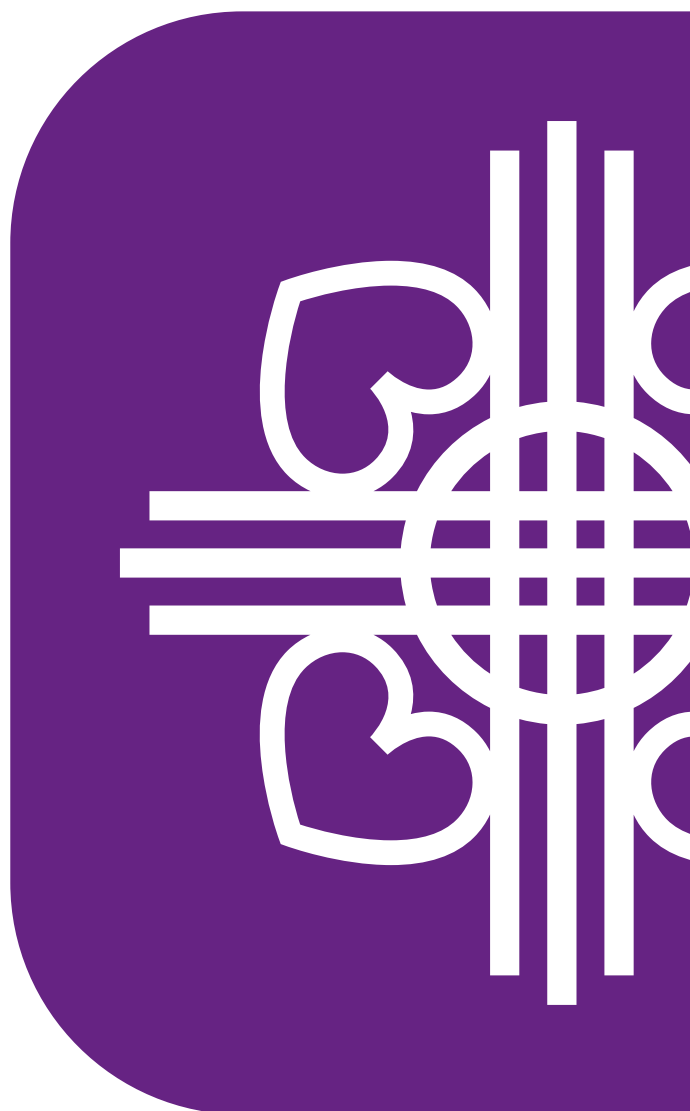
TING VOKSER EN OVER HOVEDET

Enhver kan opleve at hverdagen vokser en over hovedet. Det overskud man skal bruge for at få hverdagen til at hænge sammen eksisterer ikke.

Daglige udfordringer kan vokse sig meget større og meget mere komplekse end de var til at starte med.

Dette ser vi også hos vores beboere på Kirkens Korshær.

Vi oplever, at når man er uden bolig, er det endnu nemmere at skabe en snebold-effekt, hvor hverdagsproblemerne bliver svære at stoppe i opløbet, og derfor fører mere og mere med sig. Det kan være ting såsom generel planlægning, helbredsskavanker, ubetalte regninger, uåbnet post, ansøgning om diverse tilskud, ustruktureret døgnrytme, kommunikation med det offentlige, egne rettigheder og relationer.

PATRICK

AF **LEA LYNGØ** ILLUSTRATION **STINNA HOUGAARD VINTHER**

Patrick bor i en lejlighed i Tønder, hvor han også er i lære hos en landmand. Han er ved at færdiggøre et CTI-forløb med Kirkens Korshær Sønderborg efter at have boet i Huset Alma i knap et år. Han kom fra Aabenraa og fik et værelse på Alma som 18-årig, da hans mor fandt sammen med en tidligere kæreste igen, og bad ham finde et andet sted at bo. Hans mor ville gerne flytte sammen med kæresten, men kæresten krævede, at Patrick skulle flytte ud, før at han ville flytte ind. Patrick og morens kæreste havde før i tiden været oppe og toppes en del, fordi Patrick modsatte sig måden, hans mor blev behandlet på i forholdet. Da de fandt sammen igen, blev Patrick bedt om at pakke sine ting.

Patrick var trist, da han kom til Alma – skuffet over pludseligt at blive smidt på porten af sin mor og mærket af den følelse af svigt, der uundgåeligt blussede op i ham. De ansatte var rare og snaksalige, men Patrick følte sig til tider også malplaceret her. Han var i gang med en uddannelse, havde gode venner og var "normal", synes han. Til tider føltes det næsten provokerende, at de ville passe på ham her. Han manglede ikke pædagoger eller hjælp på "dén" måde. Han havde bare ikke noget sted at bo...

Vennerne hjemmefra kom dog aldrig på besøg, og en busbillet tur-retur til Aabenraa var for dyr for ham at købe regelmæssigt. Med distancen gled venskaberne hjemmefra hurtigt ud. Chokket, han fik, da hans mor bad ham pakke sine ting, fyldte meget, og skolearbejdet føltes både tungt og tomt. Den første tid på Alma var farvet af de store omvæltninger, og Patrick brugte det meste af sin tid alene på værelset. Vi fejrer Patricks fødselsdag, da han har været her i nogle måneder. Da han bliver spurgt, om der er noget særligt, han har lyst til til aftensmad, svarer han, at det vil han lige tænke over. Han fortæller senere, at det er han aldrig blevet spurgt om før.

Patrick tog fri fra uddannelsen til en start, men faldt helt fra efter et stykke tid. Han var ked af ikke at have noget at stå op til og fik svært ved at komme ud af værelset overhovedet. Efter nogle måneder på Alma kom han i praktik hos Park og Vej Sønderborg, hvor flere beboere på Alma og Alberta også var. Arbejdet passede ham godt, og især socialt var det en rigtig god tid for ham. Han blev hurtigt udadvendt og fik mange venner. Snart arrangerede han FIFA-turneringer, kagebaking og vandreture i flæng. Det var svært at genkende den stille dreng fra før.

Tiden på Alma havde dog både sine op- og nedture for Patrick. Han oplevede meget af, hvad de fleste 18-årige oplever. Nye ting, både gode og dårlige, og genkendelige ting, både gode og dårlige. Som teenager i hans situation og boende på et herberg har man dog også en del oplevelser, som ikke hører de fleste teenageliv til. I løbet af sin tid der, var Patrick tæt på at flytte ud flere gange - på sofaen hos venner vel at mærke. Flere gange følte han sig "færdig" med Alma. Om man er 18 eller 72, er det ikke ukompliceret at måtte efterleve andres regler.

Patrick flyttede ind på Alma med en stor modstand til alle former for misbrug. Han havde set det derhjemme. Hos sin mor, i sine søskende og i morens kæreste. Til trods for dette røg han en del hash, og fik et par advarsler for at ryge hash på værelset, hvilket ikke er tilladt hos Kirkens Korshær. Ligesom han flere gange følte sig "færdig" med Alma, var Alma nogle gange ved at føle sig "færdig" med ham.

Hashforbruget fyldte desuden meget mindre i Patricks hverdag, før han kom til Alma. Han kunne sagtens indrømme, at der en gang imellem var gang i den med de nye venner. Med det ene og det andet. Men det var jo for det meste hyggeligt og pakket ind i den gode stemning, så han kunne ikke helt genkende den bekymring, han blev mødt med fra personalet, der havde fulgt ham, siden han flyttede han. Havde tiden på Alma fået hans forbrug til at eskalere? Havde de andre beboere og nye venner gjort det? Var det slemt?

Da Patrick kom i CTI-forløb, fulgte en ny række udfordringer. Hvor skal man lede efter et sted at bo, når man leder efter skole eller arbejde? Og hvor skal man lede efter skole og arbejde, når man leder efter et sted at bo? Skulle han arbejde eller i skole? Da han endelig fik lejligheden i Tønder, var den ikke helt som lovet af udlejeren. Den skulle have været delvist møbleret, men der ingen møbler overhovedet – og låsen på fordøren var itu. Patrick var tydeligt utryk og måtte køre med medarbejderen fra Alma tilbage til Sønderborg. Han blev en uge mere, til udlejeren havde klargjort lejligheden som aftalt. Derefter blev der købt flere møbler fra en genbrugsbutik gennem en enkeltydelse fra kommunen.

I starten af CTI-forløbet foregik samtalerne med Kirkens Korshær i hans egen lejlighed i Tønder. Derefter foregik resten af samtalerne mest over telefonen - bortset fra når han en gang imellem fik lyst til at tage til Sønderborg for hyggens skyld og for lige at sige hej.

Da han første gang var til samtale tilbage i Sønderborg, blev Patrick dog både glad og ked af, at han ikke så nogen af sine gamle FIFA-venner der. Der var ikke længere nogen af dem, der boede på hverken Alma eller Alberta.

FRA BORGHESE

R, TIL BUNDE
BUNDE,
BUNDE

GIV EN SKILLING
TIL RUS FOR

B

CHRISTIAN

AF **LEA LYNGØ** ILLUSTRATION **STINNA HOUGAARD VINTHER**

Kl. 21 en fredag aften står Christian af toget på Sønderborg station. DSB stemmen i højtaleren fortæller ham, at han er stået af det rigtige sted. Så langt så godt. Nu skal han bare finde over til Alma.

Han har været her før, men det er nogle år siden nu, og han er ret omtumlet. Det føles som meget længe siden, og der er ikke noget, der virker bekendt.

Christian er kun 22, men har surfet rundt og boet på gaden i 7 år. Han har haft ophold på adskillige forsorghjem - heriblandt Alberta - og også været indlagt i psykiatrien et utal af gange.

Den aften Christian ankommer i Sønderborg, er han blevet sendt på toget fra Randers netop efter at være blevet udskrevet. Han er lidt i tvivl om, hvor længe han var indlagt, eller om han selv synes, han har det bedre. Han er syg, det er han stadig, og det er han ikke i tvivl om. Men måske har han det lidt bedre? Det fortalte sygeplejersken ham i hvert fald. Det er svært selv at mærke efter.

I Randers fik han stukket en togbillet i hånden og adressen på Vøl-Bogade 8. "Der er en plads til dig dernede," fik han at vide, efter at være blevet fortalt at der ikke længere var plads til ham på afdelingen.

Han er glad for, at han kom frem til Sønderborg. Det var en lang togtur, med skift på vejen, og fristende plan B'er og åbne muligheder helt indtil han står foran døren til Alma.

Da vi åbner døren, ser vi en træet ung mand med to poser i hænderne. To hvide plastiksække. Han har alt, hvad han ejer med i poserne til Sønderborg. Sit tøj, sin PlayStation, et håndklæde, en hovedpude.

Den første aften kommenterer Christian, at der er meget tomt i huset. Han spørger ind til, hvornår de andre mon kommer hjem. Han bliver urolig, da han hører, at der skal være stille allerede kl 22, så han får lov til at låne en computer den første aften. Så er der lidt underholdning.

Morgenen efter får Christian stærke abstinenser. Der bliver ringet efter vagtlægen, der kan komme og give ham noget for det. Christian fortæller, at han hører stemmer, der fortæller ham, at han skal begå indbrud eller slå nogen ihjel. Han siger, at Alma er det sidste

"skud i bøssen" for ham.

Vagtlægen vurderer, at der ikke er tale om stærke abstinenser, og han vil ikke give Christian noget for det. Han mener i stedet, at det er et psykisk problem, som psykiatrien i Aabenraa skal tage sig af. Eftersom Christian netop er blevet udskrevet fra psykiatrisk i Randers, er vi lidt i vildrede.

Vi tager os af Christian, så godt som vi kan. Da han har været her et par dage, lægger hans mor en hård sms besked til ham på telefonen til Alma: "Vi kan ikke klare mere af dig og dit."

Christian håber virkelig, at han kan komme ud af sit misbrug, og han ankommer til Sønderborg med et desperat ønske om forandring. Men han er skeptisk. Christian siger, at han har været "gennem møllen" i årevis, og tilliden til både "systemet" og folk omkring ham er faldende. Han siger selv, at han "er blevet kastet frem og tilbage."

Hans tillid til sig selv har også haft det bedre. Han virker indimellem utryk i den ro, vi prøver at skabe her. Som om at han er så vant til kaosset, at han føler sig nødt til at reproducere det. Når man ikke har oplevet andet end svigt, er det måske ikke muligt at forvente mere end det. Eller også er det for hårdt at investere sig i processen hver gang.

Christians tid på Alma er svær. Os personale føler tit, at vi ikke slår til i kontakten til ham. Han er en god dreng, men man kan glemme, at han kun er 22 med måden, han taler til os, når han er frustreret, eller med de historier fra sit liv, som han kan fortælle. Med en opvækst som hans, skal man måske huske, at det kan være svært at gætte sig til normal adfærd.

Christians baggrund maler desværre et billede, vi ofte ser hos unge beboere på Alma og Alberta. Hans barndom var præget af misbrug, svigt og overgreb. Gennem sit ophold her, beder vi igen og igen Christian om at passe på sig selv, men det er tvivlsomt, om der nogensinde er nogen, der rigtigt har passet på ham.

Trods sin skepsis, italesætter Christian dagligt sit håb om at blive rask. Ligesom så mange andre unge hjemløse, vil han gerne have lavet en psykiatrisk udredning, men han skal være clean før at en legitim udredning kan foretages. I Christians situation er

det pinen uden ende: Uden en udredning, er han syg og ubehandlet, men han bliver også syg af at være clean.

Christian er ved os i godt et halvt år. I den periode, er der både gode og dårlige perioder. Han bliver glad for sit værelse og får lidt rutiner, men han er svær. Ulig vores ældre beboere, har de unge her ofte mindre at holde fast i. For en som Christian, er der ikke mange "gode" erfaringer at trække på. Han har måske aldrig haft det "godt" og uden succes oplevelser i bagagen, er der ofte mindre at pejle efter fremad. Det er hårdt.

Christian flytter herfra, efter at han kommer op at slås med en anden beboer. Selvom vi alle holdt meget af ham, er der ikke plads til voldelig adfærd her. Politiet

støder til, og der kommer hurtigt ro på situationen, men Christian er tydeligt frustreret. Han bliver bedt om at pakke sine ting. Han forlader Alma samme eftermiddag som slåskampen med to nye plastiksække fra køkkenskabet i hånden. Tøj, PlayStation, håndklæde, hovedpude.

Han pisser op ad hegnet til huset, inden han går sin vej.

FREMTIDSDRØMME

Oftede drømmer vores beboere ikke om andet end alle andre. Et liv med egen bolig, som de kan bo i. Måske er det en helt almindelig bolig for nogen. For andre er det en vogn på en campingplads. Hjemløse mennesker drømmer dybest set ikke om så meget andet end alle os andre. Og samtidig er der måske længere hen til en realisering af drømmene end for mange af os andre. Nogle af dem – især de yngre uden for massivt misbrug – drømmer om et job, hvor de kan tjene deres egne penge. En af vores nuværende beboere drømmer om ro og plads til at studere. Han er meget optaget af spiritualitet og healing. Han drømmer om et liv i overensstemmelse med det. En anden beboer drømmer om at få et sted at bo, hvor han har plads til at have sine børnebørn på besøg.

Ligesom alle andre, har hjemløse mennesker brug for en retning. Den retning ser selvfølgelig forskellig ud fra person til person, ligesom drømmene for enden deraf. For én beboer er det for eksempel udsigten til at kunne have sin egen urtehave, der motiverer. For en ung mand på Alma, var det et ønske om at komme på skoleskibet. Han havde lyst til at blive del af et fællesskab, få sat rammer og lære noget. Alt sammen med en flot udsigt selvfølgelig. En ung kvinde, der kom hertil fra et krisecenter havde blot en drøm om at kunne bo i tryghed, et sted hvor hun ikke kunne blive opsøgt af den tidligere kæreste, hun var flygtet fra. Hun var selv blot en ung pige, der havde brug for at få afløb for de mange svigt og overgreb, hun havde været udsat for. Det var hendes behov og hendes drøm.

LIVET EFTER OPHOLD PÅ HERBERG

EFTERFORSORG MED CTI

Efter et ophold på et af Kirkens Korshærs herberg i Sønderborg, er der mulighed for efterforsorg med CTI (Critical Time Intervention). Beboere gøres opmærksom på muligheden for CTI, når de flytter ind på herberget, og det tilbydes så til den enkelte borger, når de får en bolig. CTI ved Kirkens Korshær foregår efter Housing First metoden, der er baseret på forståelsen af, at man i eget hjem kan arbejde videre med andre udfordringer, som hjemløse borgere muligvis har.

CTI forløb med Kirkens Korshær er i høj grad individuelle. Forløbene planlægges ud fra borgerens eget ønske om en målsætning, og borgeren definerer derfor selv, hvad målene for forløbet skal være.

I Sønderborg, har vi en unik mulighed for at følge borgerne hele vejen – fra indskrivning, gennem opholdet, til overgangen ud i egen bolig og tiden derefter, mens de falder til. Vores to CTI-medarbejdere, Cathrine og Bibi, sidder på kontoret i samme bygning som varmetuen og Alberta, så borgerne har set dem i det daglige, og kender dem allerede lidt, inden de flytter ud, og forløbet går i gang.

På den måde er grobunden for den personlige relation lagt, allerede inden den enkelte borger bliver tilbudt et CTI-forløb. Relationen er altså en integreret del af indsatsen.

Derudover er Sønderborg ikke en storby, og mange af de steder, der indgår i borgernes hverdag – misbrugscenter, jobcenter, lokalpsykiatrien – ligger i midtbyen ligesom vores matrikel. Ofte får tidligere beboere skabt sig en relation til Kirkens Korshær, som varer ved, efter de flytter herfra.

Tit kommer de tilbage for at benytte sig af varmetuen - eller bare for at sige hej og følge med i hvad der sker.

Siden 2018, har 25 af vores beboere modtaget et CTI forløb i forbindelse med at flytte i egen bolig efter ophold på herberg. Mens borgeren i CTI selvfølgelig kan modtage hjælp til en masse praktisk i forbindelse med flytning, og hvad der ellers er behov for, mens de falder til, er CTI-medarbejderen også altid tilgængelig til, hvis det bare er en snak ud i den blå luft, der er

brug for. CTI er på den måde både en støtte og en relation.

I hver CTI-indsats ligger der en personlig investering bag. CTI-medarbejderen kommer ikke og gør ting for borgeren, som borgeren selv kan gøre. Dét de kan selv, dét skal de selv. CTI-medarbejderens rolle består derfor i både at turde presse lidt på, de rigtige steder, men også at turde trække sig en smule, og lade borgeren tage styring selv: *"Det der ordner-gen vi alle sammen har i det her fag... Det skal man turde slippe lidt."*

CTI-medarbejderen er på den måde ikke en, der træder ind i billedet og begynder at bestemme, men nærmere en tovholder mellem borgeren og de mange aktører, der ofte er del af deres liv på det her tidspunkt, om det så er egen læge, sagsbehandler, misbrugscenter eller uddannelsessted.

Som CTI-medarbejder er man en støtte, der bærer håbet for borgeren igennem overgangsfasen til eget hjem. Man er én, de lærer at kende, og én, der tror på, at det nok skal gå. Tror på dem.

"Noget af det jeg gør, er også at minde dem på, at det nok skal gå. Også selv hvis de misser en aftale, eller tre i træk, eller ikke magter regelmæssig rengøring. Altså hvad så? Nogle gange spørger jeg dem: "Hvad er det værste, der kan ske ved dét her eller dét der?" Verden står som regel stadig, og så er der en dag i morgen."

"Man kan en gang imellem godt få følelsen af, at nogle har givet op, når de kommer her på herberget. Så man skal ligesom prøve at samle det op. Men når de så kommer i egen lejlighed, så skal de tage ansvar for det liv, de har sagt, de gerne vil have her i den lejlighed."

"Og det lykkedes. De blomstrer tit op, når der kommer lidt ro på, og de oplever, hvor meget de selv kan klare og kan styre. Det er ikke sådan, at de giver op."

Tak til Cathrine for at fortælle os om sine erfaringer som CTI-medarbejder. (Verdens bedste job ifølge Cathrine)

SOLSTRÅLEHISTORIER FRA CTI

APUTSIAQ

Aputsiaq er en af vores helt store solstrålehistorier her i Sønderborg, og han blomstrer stadigvæk.

Da han flyttede ind på Alma som 20-årig, døjede han med en række udfordringer, og han var ikke lige god til at tage imod støtte og vejledning. Når vi sagde, gå til højre, så gik han til venstre. Han skulle virkelig følges rundt.

Efter et stykke tid her, kom han i en mentor-ordning, hvor en fælles interesse for fodbold blev grundlaget for en vedvarende relation. Aputsiaq startede uddannelse og flyttede i egen lejlighed, men da corona ramte, blev vi hurtigt enige om, at det ikke var en holdbar løsning for ham at sidde derhjemme bag en skærm.

Aputsiaq har derfor i dag en læreplads og en energisk hverdag, hvor han bare giver den gas. Han er enormt motiveret og inspirerende. Han har klare målsætninger for sig selv og sit liv.

Aputsiaq vil have en uddannelse, et job, stå op til træning hver dag og have stærke fællesskaber med gutterne. Han vil have ordnet tænder og ud at rejse. Han vil besøge sin familie i Grønland. Han vil spare op og have råd til de ting, han altid har drømt om.

Aputsiaq er en solstrålehistorie, fordi han kæmper for sig selv og lever efter sin drøm hver dag.

MOGENS EG

Fortællingen om Mogens Eg er en anden og anderledes, men ikke desto mindre en solstrålehistorie.

Mogens Eg er et naturmenneske hele vejen igennem. Han ses aldrig uden hunden, Kaptajn, ved sin side, og han begår sig mindst muligt i midtbyen. Da Mogens under sit ophold på Alberta ledte efter bolig, ønskede han helst at bo på landet, men da han ikke kan undvære sin metadon, er han nødt til dagligt at komme ind på misbrugscentret i Sønderborg.

Mogens bor nu i udkanten af byen med en afstand til det hele, der lige er nok, men stadig kan krydses til fods hver dag med Kaptajn.

Selvom Mogens ikke er kommet ud af sit misbrug, og han stadig får kontanthjælp, er det vigtigt at se, at hans historie også er fyldt med udvikling, selvom den måske er mindre umiddelbar. Han har fået ro i sin lejlighed. Han bliver der. Han kan se værdien i at have en base. Han tager tit på telttur i weekenden med Kaptajn. Så går de ud i skoven eller tager toget et sted hen. Det er både livsglæde og overskud.

Mogens har andre drømme end Aputsiaq. Han vil ikke have et job eller have ordnet tænder. Han vil helst bare leve i lidt sin egen hule – han vil ikke vaccineres, han tror ikke på mundbind, og han bekymrer sig for 5G antennerne i nærheden af byen. Det er helt andre ting, der bekymrer ham, og andre ting, der interesserer ham.

Mogens Eg er en solstrålehistorie, fordi han kæmper for sig selv og lever efter sin drøm.

BÆNKENE, Fællesområde ved herbergene i Sønderborg.

Foto: Theresa Lassen

INTET LØSES, NÅR VI SER DEN ANDEN VEJ

Til slut vil vi gerne sige tak til **dig** for at have læst med om os her i Sønderborg.

Kirkens Korshærs arbejde breder sig langt ud over Alma, Alberta, G6 og andre forsorgshjem i landet. Varmestuer, genbrugsbutikker og frivillige spiller blandt andre sammen med kommuner og institutioner i det essentielle netværk, der udgør socialt arbejde i Danmark. I lyset af 2020 - et udfordrende år for os og vores beboere som for alle andre - har vi kun fået understreget vigtigheden af samspillet mellem alle os.

Alle med kendskab til personer med livshistorier som Jørgens, Saras, Patricks eller Christians, ønsker sikkert at ting kunne have været anderledes for dem. Ligesom alle med kendskab til svigt og huller i systemet ønsker, at disse kunne lappes og syes, så de nuværende betingelser så anderledes ud.

Folk, der ikke genkender dele af hverken Jørgens, Saras, Patricks og Christians historier, kan måske have tendens til ikke at tro på virkeligheden - eller hyppigheden - af de oplevelser, der beskrives heri. Det er ikke rare oplevelser for de personer, der lever dem, og det er heller ikke rart som læser at kunne genkende realiteten i dem. Man kunne derfor være tilbøjelig til at skøjte over disse historier som usædvanlige eller unikke. Virkeligheden i dem er ikke rar, hverken at opleve eller erkende.

Men det at se den anden vej, får desværre intet til at forsvinde. At se den anden vej er tværtimod et valg. Et valg om ikke at anerkende.

Anerkendelse er det første nødvendige skridt at tage, for at være i stand til at kunne se ud over forbavselse eller forargelse, og i stedet frem mod konstruktive tiltag eller bare samtaler.

Og hvad gør vi så?

I Kirkens Korshær mener vi, at alle mennesker har brug for fællesskaber. Vi tror på fællesskabet som et basalt behov og en fast bestanddel af gode liv. Den medmenneskelighed og mening, der findes i fællesskaber, er helt grundlæggende. Kommunen, politikerne eller forsorgshjemmene kan ikke gøre dette arbejde alene. Ansvaret for at skabe meningsfulde fællesskaber tilhører os alle. Vi kan alle sammen handle mere medmenneskeligt. Kigge hinanden i øjnene. Lytte. Anerkende.

På den måde er vi nødt til at have modet til at ville handle. Turde sige ja og åbne vores arme og sind en smule mere. Turde interessere os for hinanden.

Det er dét, vi håber at kunne introducere dig for - eller måske minde dig på - med den her lille rapport fra os i Sønderborg. Så vi alle sammen kan holde op med at være så overraskede over status quo, og i stedet bruge energi og taletid på at dele erfaringer og viden.

Vi vil gerne opfordre dig til at stille spørgsmålet "Hvorfor?" frem for det chokerede "Virkelig?", der ofte tager scenen, når vi taler højt om vores og beboernes erfaringer. For vi ved, at det er virkeligt. Og når vi allerede ved dét, må næste skridt være at bevæge os hen over erkendelsens tærskel og ind i handlingens rum.

Med den tilgang tror vi på, at vi kan skabe bedre og mere rummelige diskussioner af, hvad hjemløse i Danmark kunne have brug for.

Det kan være både ubehageligt og lidt ubelejligt at anerkende de forhold som socialt udsatte i Danmark, lever under i dag. Og grunden til at det ikke er rart at vide, er fordi viden bringer ansvar.

Værsgo.

Tak.

KIRKENS
KORSHÆR